

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Prezenta traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Această traducere nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea indicația cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Nota de jurisprudență nr. 146

Noiembrie 2011

V.C. împotriva Slovaciei - 18968/07

Hotărâre 8.11.2011 [Secțiunea a IV-a]

Articolul 3

Tratament degradant

Tratament inuman

Sterilizarea unor femei de origine romă fără consimțământ dat în cunoștință de cauză:
încălcare

Articolul 8

Obligații pozitive

Lipsa unor garanții pentru protejarea sănătății reproductive a femeilor de origine romă: *încălcare*

În fapt – În 2000, reclamanta, o femeie de origine romă, a fost sterilizată într-un spital public în timpul nașterii prin cezariană a celui de-al doilea copil al său. Sterilizarea a constat în tăierea și obturarea tuburilor falopiene pentru a împiedica fertilizarea. În dosarul de naștere al reclamantei se făcea referire expresă la originea sa etnică și conținea o cerere de sterilizare semnată de către aceasta. Totuși, reclamanta susține că nu a înțeles ce înseamnă termenul “sterilizare”, și că a trebuit să semneze cererea în timpul travaliului și după ce i s-a spus de către personalul spitalului că dacă va mai rămâne o dată însărcinată, ea sau copilul ar putea deceda. Potrivit susținerilor reclamantei, în timpul șederii în spital a fost cazată într-o cameră cu alte femei de aceeași origine etnică și nu li s-a permis să utilizeze aceeași sală de baie cu femeile de altă origine etnică. Reclamanta a încercat, fără succes, să se plângă de sterilizare în fața instanțelor civile, pretinzând că s-a făcut cu încălcarea legislației naționale și a strandardelor internaționale de protecție a drepturilor omului și că nu a fost informată

corespunzător despre procedură, consecințe și soluții alternative. Plângerea sa ulterioară în fața Curții Constituționale a fost, de asemenea, respinsă.

În drept – Articolul 3: Sterilizarea constituie o ingerință majoră în sănătatea reproductivă a unei persoane și are consecințe asupra integrității personale, inclusiv cea fizică, psihică, asupra bunăstării mintale și emoționale, asupra vieții spirituale și de familie. Lipsa consimțământului unui pacient adult în deplinătatea facultăților sale mintale face ca această măsură să fie incompatibilă cu exigența respectării libertății și demnității umane. Standardele internaționale general recunoscute impun ca sterilizarea să fie efectuată doar cu consimțământul persoanei, dat în cunoștință de cauză, cu excepția situațiilor de urgență medicală*. Reclamanta a fost sterilizată într-un spital public, imediat după o naștere prin cezariană, deoarece medicii au considerat că o sarcină ulterioară ar pune în pericol viața sa sau a copilului. Totuși, așa cum a fost confirmat de către unul dintre medici, nu a existat o urgență medicală care să implice un risc imediat asupra vieții pacientei. Deoarece aceasta era un pacient adult în deplinătatea facultăților mintale, consimțământul ei era obligatoriu pentru o astfel de procedură, chiar și atunci când era “necesară” din punct de vedere medical. Reclamantei i s-a cerut să-și dea consimțământul în scris în timpul travaliului, fără a fi informată complet asupra stării sale de sănătate, procedura propusă sau soluții alternative. A cere consimțământul în asemenea situații delicate nu permite luarea unei decizii în mod liber de către reclamantă, după luarea în considerare a tuturor implicațiilor și consultarea cu partenerul de viață. Metoda paternalistă pe care a folosit-o personalul spitalului nu i-a lăsat reclamantei decât opțiunea de a accepta procedura pe care medicii au considerat-o potrivită. Așadar, procedura de sterilizare, inclusiv modalitatea prin care i s-a cerut consimțământul reclamantei, a determinat sentimente de teamă, angoasă și inferioritate. A avut ca urmare și o suferință îndelungată, deoarece din cauza infertilității, a divorțat de soțul său și a fost exclusă din comunitatea romă. Deși nu a existat nicio indicație că personalul medical a intenționat să o maltrateze, nerespectarea dreptului la autonomie și la alegeri libere în calitate de pacient au supus-o la un tratament contrar articolului 3 din convenție.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

Articolul 8: Numeroase organisme internaționale, cum ar fi Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI), CEDAW și Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, au atras atenția asupra problemei sterilizării femeilor de origine romă în Slovacia și au invitat la aplicarea unor garanții efective pentru apărarea drepturilor acestora. Pentru a explica referirea la originea etnică a reclamantei din dosarul ei de naștere, Guvernul a susținut că o asemenea referire este necesară, deoarece pacienții romi neglijează în mod frecvent îngrijirea medicală și socială și se impune acordarea unei atenții speciale. Chiar și în cazul în care s-ar accepta o asemenea explicație, Curtea nu poate trece neobservată o anumită stare de spirit a personalului medical cu privire la modalitatea în care ar trebui tratată situația medicală a femeilor de origine romă. În ciuda faptului că legislația națională impunea existența consimțământului pentru sterilizare, în cazul reclamantei, aceste prevederi legale nu au oferit garanții suficiente și au avut ca urmare efectuarea unei intervenții medicale fără acordul acesteia. Așadar, având în vedere importanța sănătății reproductive a reclamantei, care este de etnie romă, lipsa garanțiilor adecvate constituie o nerespectare a obligațiilor pozitive ale Statului de a asigura respectarea vieții sale private și de familie. Măsuri specifice cu scopul de a elimina asemenea

carențe procedurale au fost puse în aplicare în 2004, după producerea faptelor care fac obiectul prezentei cauze, neavând relevanță pentru situația reclamantei.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

În continuare, Curtea a constatat, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a articolului 3 sub aspect procedural și nici a articolului 13 combinat cu articolele 3, 8 și 12.

Articolul 41: 31.000 EUR cu titlu de daune morale.

* A se vedea, de exemplu, Convenția Consiliului Europei asupra Drepturilor Omului și Biomedicinii, Declarația Organizației Mondiale a Sănătății pentru Promovarea Drepturilor Pacienților în Europa și Recomandarea Generală nr. 24 a Comitetului ONU pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor (CEDAW).

Apăsați aici pentru [Notele de informare referitoare la jurisprudență](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă nicio responsabilitate pentru calitatea acesteia. Ea poate fi descărcată din baza de date a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din orice altă bază de date căreia HUDOC i-a transmis acest document. Traducerea poate fi reprodușă în scopuri necomerciale cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime împreună cu indicația de mai sus privind drepturile de autor și referința la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Orice persoană care intenționează să utilizeze fragmente din prezenta traducere în scopuri comerciale este rugată să contacteze adresa următoare: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute

personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int .